

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 8. De reservatione, & devolutione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

pus supplere consensum, si fortè patronus renuerit. *Canis. l. 3. tit. 8. Less. cap. 34. dub. 36.* Fallitur ergò *Rebuffus, qui tit. de permut. n. 14.* & 15. valere putat permutationem cum beneficio ficto, quod permutans se habere simulat.

VI. Inæqualitas beneficiorum non impedit absolute permutationem. Potrò inæqualia sunt. *Primò*, quando unum habet onus V. g. curam animarum alterum verò non habet. *Secundò* quando unum est pingue, alterum verò macilentum. Neutra tamen obesse potest permutatio, si absque vi, & dolo fiat. Contingit enim, ut magis conveniat mihi, quod tenuius est, vel gravius: quo posito non patior iniuriam, sed excessum, qui putatur inesse beneficio, condono. *Azor l. cit. Less. lo. cit. num. 199. Reg. l. 30. cap. 24. Franc. Leo in thesau. Par. 2. c. 19. dixi. si absque vi & fraude fiat.* Etenim sive invitus per vim, cui non potest resistere, impellitur, sive per fraudem, quam non videt, circumvenitur, congenitâ libertate per injuriam exutus est: adeoque vel beneficiorum permutatio viribus caret, ut non subsistat: vel certè à Magistratu ecclesiastico in ultionem sceleris & iniuriæ irritanda est.

§. VIII.

De reservatione, & Devolutione beneficiorum.

I. Beneficia reservata dicuntur, quæ summus Pontifex ita addicit sibi, ut quando vacaverint, solus conferat. Reservatio beneficiorum igitur ita definiri potest. *Est alicuius beneficii ecclesiastici vacaturi per habentem ad id potestatem ad se facta avocatio.* Non fuisse olim in usu inde liquet,

quia in nullâ Decreti parte de ea mentio fit. In *Conc. Basiliens. Sess. 23.* legimus, omnes omnium beneficiorum reservationes aboleri cum mandato, ne deinceps ulla fiat. Sed decretum illud à summo Pontifici non est approbatum, ne iuri & iurisdictioni suæ vulnus infligeret. *Aneas de falconib. de Reservat. Azor 11 l. 6. c. 36.*

II. Reservatio beneficiorum duplex est, *Generalis & Specialis.* *Generalis* est quando Pontifex sibi reservat omnia beneficia eiusdem ordinis. V. g. omnes ecclesias Metropolitanas, omnes Cathedralis &c. *Specialis* dicitur vel ratione loci, ut cum certæ alicuius ecclesiæ beneficia reservantur, vel ratione beneficii, ut cum certa dignitas reservatur, vel ratione personæ, ut si Pontifex mandet beneficium aliquod quando vacaverit Titio, aut Lucio conferri *Azor. loc. cit. Q. 3. Escobar Tract. 5. Exam. 1. §. 2.*

III. Papa reservat sibi. *Primò* collationem dignitatum, quæ post episcopalem maiores sunt in ecclesijs Cathedralibus, cuiusmodi in Germaniâ nostra sunt Præposituræ: Item collationem dignitatum principalium in ecclesijs Collegiatis, ut videre est in *Reg. 3. Cancellaria.* Verùm quia in multis ecclesijs dignitates per electionem conferuntur, signum est, privilegio obtentum esse. *Secundò* reservat omnia beneficia promovendorum, id est, quæ vacant per obtentionem alicuius V. g. episcopatus, aut similis prælaturæ à Papa conferendæ. Nec obstat, si episcopatus vel dignitas electiva sit, sed absolutè post adeptam confirmationem, & quietam possessionem vacant beneficia prius habita. Imò locum habet prædicta reservatio, quando Pontifex dat alicui beneficium

G 2 habenti

habenti alterum incompatible: huius enim ipso jure vacantis collatio sedi Apostolicæ reservatur; ~~incompatible, huius omnimode iure vacantis collatio sedi Apostolicæ reservatur.~~ Tertio reservat omnia beneficia Cardinalium, Curialium ac familiarium Papæ, licet extra Curiam vacent: quin etiam reservantur beneficia illorum, qui Cardinalis alicuius domestici sunt. Nec obstat, si quo tempore moritur, non amplius erant in priore officio aut servitio, quia beneficia semel affecta semper affecta consentur. Quarto reservat beneficia per obitum legatorum ac Curatorum suorum, quorumcunque item ad Curiam venientium, & ab eâ recedentium, si in ipsâ Curia vel in locis ultra duas à Curia non distantibus moriantur. *Extrau. ad regimen. de prebend. Quinto reservat beneficia omnia, quæ vacant per depositionem, privationem vel translationem auctoritate Sedis Apost. factam. Item ad quæ aliqui in concordia, vel discordia electi vel postulati sunt, si electio cassata vel postulatio repulsa vel renuntiatio ab iis facta, & admissa à Pontifice fuerit. Atque hæc, ut illa, de quibus num. præcedente in Curia vacare dicuntur. c. 2. de preb. in 6. V. Reg. Cancellaria Apost. & Cardin. Tuschum Conclus. 75. & sequ. Franc. Leo Par. 2. thesauri eccles. cap. 18 num. 78. Pua/co. pag. 374.*

IV. Prædictæ reservationes non uno modo limitari debent Nam. Primo locum non habent in beneficiis manualibus, sive ad nutum amovibilibus. Secundo in beneficiis ecclesiæ non numerata sed receptiva, id est, in qua non est certus numerus beneficiorum. Eiusmodi enim beneficia nunquam consentur vacare. Tertio in be-

neficiis quæ sunt iuris patronatus laicorum ex fundatione, constructione, dotatione. Comprehenduntur tamen, quæ sunt iuris patronatus ecclesiastici vel in quibus ius præsentandi competit laicis ex privilegio, aut præsumptione fundata in privilegio. Neque enim expedit, ut laicorum iuris quicquam derogetur, ne illorum pietas & studium in erigendis, & dotandis ecclesiis intepescat. Quarto locum non habet in beneficiis quæ resignantur ut permutentur, quia non consentur propriè vacare: Denique eximenda sunt beneficia, ad quæ postulanda Imperator habet preces ex speciali privilegio, de quò *V. Paratitla Vorburgi pag. 697. Covarr. l. Practicar. Q. 136. n. 4.*

V. Extat apud Gallos pragmatica sanctio in Concilio Basil. concepta, à Carolo VII. Biturigibus probata. Anno 1438. & in senatu Parisiensi publicata 3. Id. Jul. in qua summi Pontificis potestas in conferendis beneficiis non parum minuitur, ideoquè in Conc. Lateran. reprobata est. Quanquam *Degrassalius l. 2. regalium Francia docet Regibus Gallia collationem beneficiorum ecclesiasticorum convenire ex consuetudine immemoriali vel ex compositione facta in fundatione beneficiorum. Cosmas Iuris C. & senat. Paris. Consiliarius Pias. in Praxi pag. 391. Az. 11. l. 6. cap. 36 Q. 2.*

VI. Beneficium esse reservatum, & affectum diversa sunt. Affecta propriè dicuntur, quæ ad tempus sic addicta & obligata sunt summo Pontifici, ut pro eo tempore omnibus alijs sublata potestas sit ea conferendi. V. g. Pontifex alicui beneficium contulit, sed propter impedimentum aliquod, Canonicum collatio invali-

da fuit, tunc beneficium illud dicitur affectum, quia non potest ab Ordinario conferri, sed denuò conferendum est auctoritate Papæ. Item commendat Papa alicui beneficium, si provifus moriatur, manet affectum, ita ut dare illud folus Pontifex queat. *Federic. Confil. 290. Gemin. Confil. 138. Tufchus concl. 77.*

VII. Menfes Apoftolici in quibus beneficia vacantia ad fummum Pontificem pertinebant, olim octo fuerunt, quatuor reliquos Ordinarij habebant: Poftea Pius V. in favorem Ordinariorum fex menfes tantum refervavit ita ut alternis menfibus Ordinarij ius conferendi habeant Papæ menfes funt *Ianvarijs, Martijs, Maijs, Iulius, September, November.* In his menfibus beneficia Pontifex confert, quomodocunque vacaverint, modò non vacent ex fpontaneâ refignatione, quam Conftitutiones Apoftolicæ *Ceffum vocant.* Excipiuntur etiam beneficia, quorum conferendorum ius ad Archiepifcopum vel epifcopum pertinent, qui fimul funt S. R. E. Cardinales. *Franc. Leo in thefaur. eccl. Pars 2. c. 18. Azor 11. l. 6. c. 36. Q. 11.*

VIII. Quod ad devolutionem beneficiorum attinet, iure Canonico cautum eft, ut fi intra tempus præfixum non puta 6. menfium conferantur à patronis fuis beneficia, perdant pro eâ vice ius fuum, & accedat Ordinarijs, quod cum fit, caducum effe beneficium dicimus, quemadmodum Veteres I. C. appellant caducam dotem, caducum legatum, caducam hæreditatem. Huius moris caufa eft. Primò ne beneficia diu vacent, indeque ecclefia damnâ capiat. Secundò ut negligentia collatorum caftigetur, qui præfcriptum tempus non observant. Idem fit, quando

fcienter indignum eligunt. *Sily. in V. Ius patronatus nu. 7. Franc. Leo l. cit. n. 7. Vallens. l. 2. De benef. c. 20. Rebuff. 11. De devolutione n. 7. Sily. V. Beneficium IV. nu. 10.*

IX. Quando epifcopus, cui conferendius tantum competit, negligens eft, ad Collegium Canonicorum devolvi beneficia existimat *Abb. in c. Cum in cunctis de elect. ubi apertè dicitur Epifcopus autem fi contra hoc fecerit aut confenserit fieri, potestatem amittat, & per Capitulum ordinetur.* Aliter tamen vifum eft *Innocentio*, qui ad epifcopi fuperiorem cenfet devolvi. Quid in eiusmodi eventibus faciendam fit, ab usu & confuetudine loci fumendum eft. *Vallens. l. 3. tit. 8. § 3. Item tit. 9. Azor 11. l. 6. cap. 28.* quæ licet pro diverfitate locorum varia fit, nihil obeft faluti credentium, cum illis Canonica non obfiftat auctoritas. Manet liquidem una fides, quæ per dilectionem operatur bona. *c. Scit Sancta. Diff. 12.*

X. Si contingat ab Canonicis Cathedralibus epifcopum eligi indignum, collatio ad fummum Pontificem devolvitur ut exprefse docet *c. Quanquam de elect. in 6.* Excipe, nifi pars Canonicorum, quamvis minor, contradicat. Tunc enim illorum iudicium & electio prævalet, iuxta *c. Gratium de post. Præf. ubi Abb. n. 5.* notat fi plures è Capitulo funt inhabiles, puta, excommunicati, aut fufpenfi, totum ius, five potestas capitularis refidet apud habiles. In alijs minoribus beneficijs devolutio ad epifcopum fit, cum à Capitularibus, qui ius eligendi vel confirmandi habent, peccatum eft. *c. Cum in cunctis de concess. præf. Laym. l. 4. tit. 2.*

c. 11. n. 5.